

Прикази

„Тата ти си луд“, Вилијам Саројан

„Рекао ми је да сваки човек свакога дана доживи једну причу. То је као нека посланица богу. Људи је свакога дана пишу, али не речима. Професионални писци је пишу за њих речима, али то не значи да је стварно не пишу они други.“

Вилијам Саројан, одломак из романа „Тата ти си луд“

Амерички писац јерменског порекла, поносити отац двоје деце, добитник Пулицерове награде, добитник престижне награде Оскар за најоригиналнији сценарио је за седамдесет две године свог живота написао речима многе незаборавне приче, драме, комедије, есеје, мемоаре и сценарије.

Иако суочен са раним губитком оца у трећој години, животом у сиротишту, прекидом школовања у дванаестој години и немаштином, никад није посумљао у причу о људском роду, о љубави према другима. Неким чудом увек је успевао да за један часак постане божији представник, представник љубави, истине, лепоте, реда, смисла и осталих сличних ствари.

Захваљујући његовом урођеном дару да постане анђео (читај уметник, професионални писац) врло лако у његовим писаним делима проналазимо приче које и сами сваког дана исписујемо невидљивим оловкама. Његова најпознатија дела су: „Сломљени точак“ (1930), „70 000 Асираца“ (1932), „Неустрашиви младић на летећем трапезу“ (1934), „Зовем се АВРАМ“ (1940), „Људска комедија“ (1943), „Тата ти си луд“ (1957), „Париска комедија“ (1960).

У роману „Тата ти си луд“ Вилијам Саројан кроз шездесет и три кратке приче описује упознавање два странца, тачније речено описује упознавање ма ког оца и ма ког сина, скоро истог човека.

Десетогодишњи дечак по имену Пит и његов четрдесетпетогодишњи отац, писац прича, отац и син, један стар, а други млад шездесет и три дана искључиво својом вољом једре, путују један поред другог по морима речи, један ка другом.

И један и други имају своје циљеве на овом путовању - отац да напише књигу о кувању са рецептима за прављење и поправљање људских душа, а дечак са циљем да оде на Месец или уради нешто велико. Усидрени су у скромној очевој кући која се налази непосредно уз океан у месту по имену Малибу у држави Калифорнија. Пит овде открива да очева јела из књиге кувања попут јаја Малибу или мексичког паприкаша од пасуља, морају бити послужена само на столњаку од дневних новина.

За време доручка, ручка и вечере, у међусобним одмеравањима издржљивости кроз трчање по песку на плажи, дечак учи да посматра ствари које га окружују: океан, шкољке, дагње, пасуљ, лист...

Сазнаје да ништа друго није слично једно другом. Концентрисан онако како само може бити концентрисан један писац, отац даје сину једноставне и топле одговоре на питања о богу, спознаји, људском роду, речнику.

Својим личним поступцима наводи дечака да сам проживи скромност, практичност, поштовање.

У недостатку одговарајуће ракете за одлазак на Месец двадесет четвртог дана њих двојица пакују заставе (породична и државна, јер обе треба забести после „слетања“) и са не тако новим, али сигурним аутомобилом, црвеним „фордом“, крећу према Заливу полумесеца.

На овом путовању боре се са змајевима који истовремено лете и бљују ватру у облику питања: „Да ли ја волим овај свет?“, „Шта је то шерет, шта је црква, бог, страх, за шта човек пријања, шта је то уметност и љубав према људима?“. Наравно, увек придржавајући се закона који је налагао да се забављају колико могу, а да притом не повреду ниједну душу. Непознати пекар им открива да рђаво расположење бежи од саме помисли на расечену кифлу са сиром.

По повратку кући разоткривају магију божићних празника, а Пит заслужује да допише свој назив јела у очевој књизи о кувању претварајући речи „ђубре шпагети“ у „ђуспагети“. Шездесет другог дана обојица су се нашла у кругу у коме човек може да мисли. Отац је не знајући мислио на начин на који мисли његов син, а Пит је размишљао на начин на који размишљаја један четрдесетопетогодишњи писац.

Мој отац уђе у круг и ми почесмо да се рвемо. Док смо се рвали, зачусмо грмљавину и видесмо муње. А отац рече: „Најзад мало кише, хвала богу.“

Шездесет трећег дана Пит је урадио нешто велико, нешто због чега је пошао на овај пут. Одлучио је да ће научити да пише. Одличује да постане писац.

Читајући ово дело осећао сам се некако сигурно, ушушкано. Не знам зашто, али мирис и укус непостојеће топле чоколаде за време зимских дана сада је испуњавао целу моју собу. Удисао сам га дубоко препуштајући му да сада мене и мог оца одведе до нашег Залива полумесеца. Изненада сам добио одговоре на питања које сам му упорно постављао. Схватио сам зашто ми је дао да возим свој двадесет година стари бицикл марке „пони“ који је пронашао ко зна где на тавану куће. Сада знам да то није било само због тога што сам могао да ставим лопту у корпу која се налазила иза седишта бицикла. Пожелео сам да сваки дечак има оца, писца, који може речима исписати приче које дечаци причају сваки дан.

Овај нестваран роман препоручујем ма ком оцу и ма ком сину као обавезно упутство за заједничко одрастање, јер мислим да би то било све за шта сам увек веровао да је потребно да сазнамо једног дана.

На крају приказа романа „Тата ти си луд“ замолио бих читаоца да има разумевања, јер ја још увек све што хоћу да кажем не знам да сместим у речи, али обећавам научићу и то: „да седнем за сто, ставим писаћу машину преда се и да пишем речима“.

Андреј Симонић V₁

Четири и по пријатеља“ Јоахим Фридрих

Роман „Четири и по пријатеља“ је авантуристичког духа. Детективска агенција *Кале и компанија* решавају мистерије кроз занимљиве ситуације.

Кале је дечак који је главни детектив у агенцији. Његови помоћници су Фридхелм, Ротквица, Штефи и пас Лепотан. Књига се зове Четири и по пријатеља због пса Лепотана, који важи за пола детектива. Он није расан пас, није леп, звижди кроз рупу између предњих зуба када је узбуђен. У више ситуација Лепотан није био од користи. Међутим, у битним моментима се показао као равноправни члан дружине. На школском излету, у старом замку, дешавају се чудне ствари. Лепотана су на превару повели са собом, сакрили га у собу, али убрзо постаје откривен. Наставници почињу да се разбољевају, али нико не зна због чега. Кале и компанија виде у томе свој нови задатак. Упадају у различите невоље, неуспешни су у свом послу, наставници их кажњавају. Дружина својом упорношћу успева да реши мистерију разбољевања наставника.

Читајући овај роман замишљала сам себе и своје другаре у сличним авантурама. Дружење, игра и машта неодвојиви су од одрастања. Због тога бих волела да се нађем у сличној ситуацији као ликови из овог романа.

Анисија Ћирић V₁

„Пет пријатеља и необична отмица“, Енид Блајтон

Џулијан, Дик, Ен, Џорџина - Џорџ и пас Тими су пет пријатеља и заједно су доживели много узбудљивих авантура. Увек се деси нешто необично где год да крену, углавном на најчуднијим местима - у пустари, на малом пустом острву, на фарми, па чак и у сопственој кући.

Ово је једна необична група деце. Џорџина не жели да буде девојчица и одазива се само на име Џорџ, а и изгледа као дечак - има кратку косу и пуно пегица, облачи се као дечак и необично је спретан у пливању, пентрању, трчању. Она је главни јунак романа. Има два брата и једну сестру од стрица - Џулијана, Дика и Ен. Џулијан је најстарији и тако се и понаша, као одрастао. Дик је спретан, сналажљив и добар. Ен је најмлађа и најплашљивија, али је добре нарави и увек је ту да помогне. И, наравно, ту је и њихов верни пас Тими, одан својој газдарици и за њу би урадио све ако види да је у опасности, али је и умиљат и слadak.

Према наслову књиге сам закључила да се ради о отмици некога из села. Мислила сам да га деца познају и да желе да га спасу. У књизи је било потпуно другачије. Џорџ и Тими су били отети! Отео их је отац девојчице Џо коју су упознали на плажи. Она им се није много допала. Била је дрска и безобразна према њима и то их је све веома нервирало. Једино је Дик био смирен и прибран и то се после и исплатило.

Одушевила ме је Џоина пожртвованост. Иако није волела Џорџину, спасила је на веома чудан начин. Попела се уз зид куле помоћу бршљена да би помогла Диму који је страшно бринуо за Џорџ. Тиме је задивила све чланове дружине и задобила је њихово поверење. Стварно је била много храбра!

Ова књига ме је подсетила на изреку „Добро се добрим враћа“. У животу увек треба да се лепо понашамо према другима чак иако нам се они и не свиђају. Доброта ће се сигурно исплатити!

Исидора Жикић V₂

